

Фондация за
достъп до права

Foundation for
Access to Rights

Годишен доклад за дейността през 2019 година

на Фондация за достъп до права – ФАР

Булстат: 176553638

Фондация за достъп до права (ФАР) е пререгистрирана в Търговския регистър и регистър ЮЛНЦ към Агенцията по вписванията под номер 20180515131807.

През 2019 година усилията на екипа на ФАР бяха съсредоточени върху успешното приключване на текущи проекта в сферата на правна помощ, предоставяне на информация и обучение по имиграционно и бежанско право в България, както и в разработването на нови иновативни проекти, които да надграждат и развиват постигнатото до момента:

1) Партньорство с Европейската мрежа за лицата без гражданство (European Network on Statelessness):

- **Актуализиране на профила на България в Индекса относно лицата без гражданство (Statelessness Index).** През 2019г. ФАР продължи да поддържа актуална информацията, налична за България на *Statelessness Index*: <https://index.statelessness.eu/>. Екипът на ФАР представи резюме на законодателната и политическата рамка на страната за 2019г. по отношение на лицата без гражданство на английски и български. Също така адвокат Валерия Иларева изготви подробен проучвателен анализ на данните налични за България за 2019г. Резюмето и анализа бяха публикувани на <https://index.statelessness.eu/>.
- **Споразумение от 22.02.2019г. между ЕНС и ФАР относно дейности за защита, предотвратяване и намаляване на случаите на лица без гражданство.** В рамките на това споразумение ФАР създаде 5 видеа с лица без гражданство, намиращи се в България; идентифицира и установи контакт с формални и неформални общностни организации на мигранти в България; организира информационни сесии относно темата за лицата без гражданство в регистрационно-приемателните центрове на Държавната агенция за бежанците в София и Харманли и в специалните домове за временно настаняване на чужденци в София и Любимец;

Фондация за
достъп до права

Foundation for
Access to Rights

организира обучение на тема лица без гражданство предназначено за медиатори и социални работници, пряко работещи с бежанци и мигранти. Видеата представиха проблемите, с които лицата без гражданство в България се сблъскват в ежедневието си поради липсата на гражданство и какви законодателни промени следва да се предприемат, за да се гарантира достъпът им до основни права в страната. Тези материали бяха разпространени както онлайн, така и в медиите и по време на Месеца на бежанеца 2019 в Дома на киното като част от събитието Human Library "Make food not war".

- **Съвместна заявка на ФАР, ЕНС и Институтът за лицата без гражданство и приобщаване (Institute on Statelessness and Inclusion, ISI) към 36-та сесия на Универсалния периодичен преглед (UPR) - България на Съвета за правата на човека на ООН.** Тази заявка беше направена на 3 октомври 2019г. и се отнася до лицата без гражданство в България. Тя се основава на практическия опит на ФАР в сферата на правната помощ и други услуги за лица без гражданство в България, както и на Индекса относно лицата без гражданство на ЕНС. Пред Съвета бяха представени ключови пропуски в българското законодателство, политика и практика във връзка със защитата на лицата без гражданство и предотвратяването и намаляването на безгражданствеността.

- **През 2019г. ЕНС и ФАР продължиха да повишават осведомеността относно риска от произволно задържане на лицата без гражданство.** На 21 февруари 2019г. публикувахме статия за случая на лице без гражданство (*bidoon*) от Кувейт - <https://www.statelessness.eu/blog/tainted-trust-despite-introduction-statelessness-determination-procedure>. В нея се набляга на обстоятелството, че въпреки въвеждането на процедура за предоставяне статут на лице без гражданство, лица без гражданство в България все още са изправени пред риск от произволно задържане, поради това, че законодателната уредба не им дава право на легално пребиваване и на достъп до редица други основни права.

2) Партньорство с Върховния комисариат за бежанците на ООН в България (ВКБООН).

ФАР продължи редовното си участие в работните групи относно закрилата и относно интеграцията, свиквани и координирани от ВКБООН-България. Традиционно представители на ФАР взеха участие в годишното проучване на

Фондация за
достъп до права

Foundation for
Access to Rights

нуждите на търсещите закрила в България (AGD), организирано от ВКБООН и в заключителния семинар организиран през ноември. Освен текущото сътрудничество, ФАР сключи следните споразумения с ВКБООН:

- **Партньорско споразумение №BGR01/2019/0000000073/000 с ВКБООН.** От януари 2019г., ФАР е официален партньор на ВКБООН по въпросите касаещи лицата без гражданство в България. В рамките на това партньорство ФАР предостави правна помощ на множество лица без гражданство по време на процедурата за предоставяне на статут на лице без гражданство по Закона за чужденците в Република България, както и в хода на процедурата по предоставяне на международна закрила. Правната помощ обхваща и случаи на произволно имиграционно задържане на лица без гражданство, съдействие при осигуряване на достъп до българско гражданство и гражданската регистрация на ражданията на деца без гражданство.

3) Партньорски проект „Ефективна правна помощ за бежанци и имигранти в България“.

На 24.10.2019г. ФАР, в партньорство с Център за правна помощ – Глас в България, започна проект „Ефективна правна помощ за бежанци и мигранти в България“. Проектът е с продължителност от 24 месеца и е финансиран по програма „Фонд Активни граждани България“ на Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство (ФМ на ЕИП) 2014–2021г., Конкурс за стратегически проекти, Тематичен приоритет № 2: Подкрепа за правата на човека.

Проектът предвижда предоставяне на правна помощ под формата на консултации и представителство пред административни и съдебни инстанции на търсещи закрила, бежанци и мигранти, кампании по застъпничество и комуникационни дейности. Целта ни е да допринесем за постигането както на индивидуални резултати при спазване на човешките права на бежанците и мигрантите в България, така и на промяна на ниво институционална и съдебна практики и законодателство.

4) Международно сътрудничество в сферата на борбата срещу престъпленията от омраза, расизма и ксенофобията в рамките на проекта „PROXIMITY: Proximity Policing Against Racism, Xenophobia and other forms of Intolerance“.

Фондация за
достъп до права

Foundation for
Access to Rights

Проектът „Полицията в близост до обществото срещу расизма, ксенофобията и други форми на нетърпимост“ (Proximity Policing) е съфинансиран от Европейската комисия и се ръководи от Испанската обсерватория на расизма и ксенофобията към Министерството на заетостта и социалното осигуряване на Кралство Испания. Проектът включва също така Министерството на правосъдието на Финландия, Общинската полиция на град Мадрид (Испания), Общинската полиция на град Рига (Латвия), Естонската полиция и Съвета по гранична охрана на Естония, Лисабонската полиция (Португалия), Университета в Милано (Италия) и неправителствените организации Асоциация ТРАБЕ (Испания), Фондация за достъп до права - ФАР (България) и Съюза срещу престъпленията от омраза на Брадфорд (Великобритания). ФАР съдейства за изготвянето и публикуването на Местен план за действие и Инструментариум срещу расизма, ксенофобията и други форми на дискриминация, преназначени за общините, и най-вече полицията в близост до обществото. Целта им е да представят различни инструменти и знания за засилване на ролята на полицията в местните квартали, райони или в общността. През 2019г. този проект успешно приключи. Магдалена Митева от ФАР взе участие във финалната конференция на проекта в Мадрид.

5) Развиване на българското право и практика в сферата на защита срещу административно имиграционно задържане в рамките на проекта “Red Line”, съфинансиран от Европейската програма за интеграция и миграция.

Международният проект “Red Line” се изпълнява от Италианския бежански съвет, Гръцкия бежански съвет, Фондация за достъп до права - ФАР и Унгарския хелзински комитет (ръководител на проекта). Проектът е посветен на разликата между задържането и условията на приемане на търсещи закрила лица. През 2019г. този проект официално приключи. Адв. Валерия Иларева от ФАР участва в изготвянето на финалния доклад [„Пресичане на червената линия: Как държавите от ЕС подкопават правото на свобода, като разширяват приложимостта на задържането на лица, търсещи закрила при влизане: Казуси за България, Гърция, Унгария и Италия“](#) (*Crossing the Red line: How EU Countries Undermine the Right to Liberty by Expanding the Use of Detention of Asylum Seekers upon Entry: Case Studies on Bulgaria, Greece, Hungary, and Italy*)

6) Учредяване на Българска коалиция за регистриране записване на престъпления от омраза.

През ноември 2019 ФАР взе участие в семинар на тема „Изграждане на коалиция и платформа за регистриране на престъпления от омраза“, организиран от Бюрото

Фондация за
достъп до права

Foundation for
Access to Rights

за демократични институции и човешки права (БДИПЧ) към Организацията за сигурност и сътрудничество в Европа. Въз основа на консултативен процес, подпомогнат от БДИПЧ, с участието на Комисията за защита от дискриминация и Бюрото на Върховния комисариат на ООН за бежанците в България (ВКБООН) беше изготвено и подписано от ФАР и други неправителствени организации споразумение за изграждане на Българска коалиция за записване на престъпленията от омраза. Мисията на коалицията е да допринесе за прекратяване на престъпността от омраза във всичките ѝ форми в България. За тази цел коалицията работи за повишаване на осведомеността за ситуацията с престъпността от омраза в България, предимно чрез събиране на статистика на инциденти с омраза, базирано на споделена методология за регистриране, тяхното събиране, анализ на тенденциите и публикуване на „Годишен доклад за инцидентите от омраза в България“.

Освен горепосочените проекти и инициативи, получили целево безвъзмездно финансиране, през 2019 година ФАР продължи своите текущи дейности:

1) Безплатна правна помощ

През 2019г. адвокатите от разширяващата се правна мрежа на ФАР предоставиха безплатна правна помощ на десетки търсеци закрила, бежанци, (принудително настанени в СДВНЧ) имигранти и лица без гражданство, които са материално затруднени и принадлежат към уязвими групи. ФАР изготвяше и задълбочени справки за страните на произход във връзка с индивидуалните факти по случаите на търсеците закрила.

Наред с това, екипът на ФАР ежедневно беше на разположение за предоставяне на информация и напътствия относно процедурите, правата и задълженията съгласно Закона за убежището и бежанците, Закона за чужденците в Република България и Закона за българското гражданство.

Тази дейност съответства на целта на ФАР да създава ефективни механизми и гаранции за достъп до права на практика и на ефикасна защита срещу произволно лишаване от права.

2) Създаване и актуализиране на информационната онлайн платформа <https://www.refugeelife.bg> и интерактивна карта на услугите към нея.

В края на 2018г. Международният спасителен комитет взе решение да предаде цялото съдържание за България (на английски, арабски, персийски и урду езици) от Refugee.Info на ФАР, с оглед на самостоятелното му развитие и актуализиране.

Фондация за
достъп до права

Foundation for
Access to Rights

Въз основа на това през 2019г. ФАР създаде новата информационна платформа <http://refugeelife.bg/>. Платформата подкрепя информационните нужди на търсещите международна закрила, бежанците и мигрантите, като предоставя надеждна, ясна и подходяща информация, за да ги подпомогне да вземат информирани решения. Част от темите налични на сайта са посветени на защита срещу престъпления от омраза, защита от дискриминация, защита срещу имиграционно задържане и достъп до алтернативи на задържането, процедурата по предоставяне на международна закрила, на събирането на семейства, достъп до пазара на труда, услуги за търсещите закрила и бежанците, предотвратяване на трафика на хора, правата на уязвимите групи лица, информация за жените-бежанки, съвети за безопасност.

3) Информирание на обществеността и медиите в България относно достиженията на европейското право и практика в областта на убежището и миграцията

В своя блог <http://blog.farbg.eu/> и на своята фейсбук страница <https://www.facebook.com/farbg.eu> ФАР периодично публикува новини и публикации относно достъпа до права на основните целеви групи на своите дейности. Екипът на ФАР участва в редица международни и национални срещи и работни групи относно ситуацията с бежанците, лицата без гражданство и имигрантите в България.

4) Предоставяне на възможност за получаване на знания и практически опит от студенти и млади специалисти в областта на защитата правата на човека

ФАР продължи да работи с доброволци - стажанти, които са студенти или наскоро са завършили висше образование в страната или чужбина. Те вземат участие, както в ежедневната дейност на ФАР и организираните от ФАР събития, така и в работни срещи на национално и международно ниво относно защитата правата на човека.

През септември – ноември 2019г. във ФАР се обучаваше студент по право от университета „Миколас Ромерис“ във Вилнюс, Литва.

В края на 2019г. ФАР откри платена стажантска позиция за студенти по право или международни отношения за една година. След проведен конкурс беше избран най-подходящият кандидат, който започна пряка работа с екипа на ФАР.

Фондация за
достъп до права

Foundation for
Access to Rights

Наред с посочените основни дейности, ФАР е в ежедневна връзка и сътрудничество със сродни организации, неформални групи, активисти, журналисти и изследователи от България и чужбина.

5) Разширяване на Управителния съвет на ФАР.

През август 2019г. към управителният съвет на ФАР се присъединиха двама нови членове – Магдалена Митева и Джад Шаабан.

6) Участие в Програмата „Предприемачество за нестопански организации“ 2019/2020.

През 2019 екипът на ФАР предприе стъпки към повишаване и развиване на капацитета си. Членовете на управителния съвет взеха участие в програмата „Предприемачество за нестопански организации“ 2019/2020, организирана от Български център за нестопанско право с подкрепата на Фондация Америка за България и в партньорство с TELUS International Europe, УниКредит Булбанк и Аксенчър България. В рамките на тази програма изготвихме собствен бизнес план и участвахме в серия от обучителни лекции относно неговото подобряване и публичното му представяне.

Приложение: Годишен финансов отчет за 2019 г.

Дата: 01.09.2020г.

~ < П //
~

Подпис: ~

(Валерия Иларева)